

VÝBĚR ARCIBISKUPA PRAŽSKÉHO

Primas je čestný titul historického charakteru náležející některým arcibiskupům (v České republice např. pražským, v Polsku hnězdenským a v Maďarsku ostřihomským; na Slovensku není primas jmenován) a s ním spojené čestné a přednostní postavení mezi arcibiskupy a biskupy určité země (např. při liturgickém průvodu), z něhož však nevyplývá žádná jurisdikce.

Výběr nového arcibiskupa

Výběr nového arcibiskupa začíná tím, že církevní provincie připraví seznam kandidátů. Čeští a moravští biskupové vytvoří takzvanou ternu či ternu – trojici nejvýznamnějších kandidátů na post. Arcibiskupem se nemusí stát pouze někdo z řad biskupů, ale teoreticky jakýkoli kněz. Ten by ale před převzetím arcidiecéze musel být vysvěcen na biskupa.

Tento seznam předají velvyslanci Vatikánu v Praze. On sestaví ternu, tedy trojici kandidátů a jejich jména předá Kongregaci pro biskupy ve Vatikánu. Nuncius k ternu připojí vlastní doporučení a může přidat i jména konzultantů.

Komise biskupů pak ze třech českých biskupů vybere jednoho, kterého doporučí hlavě katolické církve. Výběr není otázkou dní, ale let. Všichni účastníci výběru nového biskupa či arcibiskupa jsou vázáni přísnou mlčenlivostí, za jejíž porušení hrozí vysoké tresty.

Z navržených a doporučených kandidátů si však papež nemusí vybrat a může zvolit někoho jiného. Ještě před jmenováním nového arcibiskupa musí přijmout rezignaci stávajícího. Vybraný kandidát je předem dotázán, zda funkci přijme. Pak skládá slib. Buď ve Vatikánu, či na vatikánské nunciatuře v Praze. Jmenování nových církevních hodnostářů se obvykle zveřejňuje ve 12:00, v Praze i Vatikánu současně.

Zatím se spekuluje, že papež vyhlásí jméno nového českého primase první únorovou sobotu, na Velikonocce či až v květnu u příležitosti narozenin stávajícího pražského arcibiskupa Miloslava Vlků.

Seznam pražských arcibiskupů:

1. Arnošt z Pardubic (1344-1364)
2. Jan Očko z Vlašimi (1367-1379) - kardinál
3. Jan z Jenštejna (1379-1396)
4. Olbram ze Škvorce (1396-1402)
- Mikuláš Puchník z Černic zemřel roku 1402 před vysvěcením
5. Zbyněk Zajíc z Hasenburka (1403-1411)
6. Albík z Uničova (1411-1412)
7. Konrád z Vechty (1413-1421)
- v letech 1421-1561 nebyl úřad obsazen
8. Antonín Brus z Mohelnice (1561-1580)
9. Martin Medek z Mohelnice (1581-1590)
10. Zbyněk Berka z Dubé (1592-1606) - kardinál
11. Karel z Lamberka (1607-1612)
12. Jan Lohelius (1612-1622)
13. Arnošt Vojtěch z Harrachu (1623-1667) - kardinál
14. Jan Vilém Libštejnský z Kolovrat (1667-1668; zemřel před vysvěcením)
15. Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka (1669-1675)
16. Jan Bedřich z Valdštejna (1675-1694)
17. Jan Josef Breuner (1695-1710)
18. Ferdinand Khünburg (1713-1731)
19. Daniel Josef Mayer z Mayernu (1732-1733)
- Jan Adam Vratislav z Mitrovic zemřel roku 1733 před papežským potvrzením
20. Jan Mořic Gustav z Manderscheid-Blankenheimu (1733-1763)
21. Antonín Petr Příchovský z Příchovic (1767-1793)
22. Vilém Florentin Salm (1793-1810)
23. Václav Leopold Chlumčanský z Přestavlk a Chlumčan (1815-1830)
24. Alois Josef Krakovský z Kolovrat (1831-1833)
25. Ondřej Alois Ankwicz ze Skarbek-Peslawice (1834-1838)
26. Alois Josef Schrenk (1838-1849)
27. Bedřich Josef Schwarzenberg (1849-1885) - kardinál
28. František de Paula Schönborn (1885-1899) - kardinál
29. Lev Skrbenský z Hříště (1899-1916) - kardinál
30. Pavel Huyn (1916-1919)
31. František Kordač (1919-1931)
32. Karel Kašpar (1931-1941) - kardinál
33. Josef Beran (1946-1969) - kardinál
34. František Tomášek (1977-1991) - kardinál
35. Miloslav Vlk (od roku 1991) - kardinál

PROFILY HLAVNÍCH KANDIDÁTŮ

Jan Baxant - litoměřický biskup

Narodil se 8.10.1948 v Karlových Varech. Pochází ze šesti sourozenců, bratr Pavel je rovněž kněz, sestra Marie vede Bohu zasvěcený život. Po maturitě na Střední průmyslové škole zeměměřičské v Praze byl přijat na Cyrilometodějskou bohosloveckou fakultu v Praze se sídlem v Litoměřicích. Po ukončení studia přijal kněžské svěcení dne 23.6.1973 v Praze z rukou Mons. Františka Tomáška. Svou kněžskou službu začínal jako kaplan v Kolíně v letech 1973 až 1975. Poté působil jako administrátor nejprve v Bystřici u Benešova (v letech 1975 až 1983) a pak ve farnosti sv. Antonína v Praze – Holešovicích (v letech 1983 až 1990). V roce 1990 byl jmenován vicerektorem a posléze v roce 1993 rektorem Arcibiskupského kněžského semináře v Praze. Od roku 1997 pokračoval v kněžské službě jako farář nejdříve v Kolíně, a pak od roku 2000 až do konce roku 2002 ve farnosti Matky Boží před Týnem v Praze. Od 1.1.2003 působil jako generální vikář českobudějovické diecéze. Biskupem litoměřickým byl jmenován 4.10.2008 a svěcení z rukou kardinála Miloslava Vlka přijal dne 22.11.2008. Hovoří německy, francouzsky, italsky a rusky.

Dominik Duka – královéhradecký biskup

Narodil se 26.4.1943 v Hradci Králové. Základní studia absolvoval v Hradci Králové, v r. 1960 maturoval na Gymnázium J.K.Tyla, pak bezprostředně pracoval v hradecké továrně ZVÚ (1960-1963), vyučil se strojním zámečníkem. V základní vojenské službě byl v letech 1963-1965. V r. 1965 po dlouhých průtazích s odvoláním přijat ke studiu na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích. Do tajného noviciátu dominikánského řádu vstoupil 5.1.1968 a 6.1.1969 složil časné sliby. Kněžské svěcení přijal 22.6.1970 z rukou kardinála Štěpána Trochty. Pět let působil v duchovní správě v pohraničních oblastech pražské arcidiecéze (Chlum svaté Máří, Jáchymov, Nové Mitrovce). 7.1.1972 složil slavné sliby v dominikánském řádu. V r. 1975 odňat státní souhlas k duchovní správě, pracoval pak 15 let jako rýsovač v továrně Škoda-Plzeň. Od r. 1975 do r. 1986 byl vikářem provinciála a od r. 1976 do r. 1981 magistrem kleriků. Současně spolupracoval na zřízení tajného řádového studijního centra a organizoval náboženskou činnost mladé generace na celém území Československa. V r. 1979 získal licenciát teologie na Papežské teologické fakultě sv. Jana Křtitele ve Varšavě. V letech 1981-1982 uvězněn v Plzni-Bory za řádovou činnost, organizování studia dominikánských kleriků, samizdat, aktivitu a spolupráci se zahraničím. Provinciálem Československé dominikánské provincie byl od r. 1986 do r. 1998. V době svobody předseda

Konference vyšších řeholních představených v ČR a viceprezident Unie evropských KVRP (1992-1996), člen Akreditační komise při vládě ČR (1990-1998), odborný asistent bibliotiky na Teologické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (1990-1999). 6.6.1998 byl Svatým otcem Janem Pavlem II. jmenován sídelním biskupem královéhradeckým a 26.9.1998 přijal biskupské svěcení z rukou arcibiskupa Karla Otčenáška a spolusvětitelů kardinála Miloslava Vlka a apoštolského nuncia arcibiskupa Giovanniho Coppy v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové. V letech 2000-2004 byl místopředsedou České biskupské konference. V rámci ČBK je předsedou Komise pro nauku víry a předsedou Komise pro katolickou výchovu. 28.10.2001 byl vyznamenán prezidentem republiky Medailí I. stupně za zásluhy o Českou republiku a 2.6.2003 mu byl udělen ministrem obrany České republiky Záslužný kříž II. stupně. V současné době je členem Etického fóra ČR, Vědecké rady KTF UK Praha, Technické univerzity Liberec, Univerzity Hradec Králové, Univerzity Pardubice, Lékařské fakulty UK HK, je předsedou správní rady Českého katolického biblického díla, členem Centra biblických studií, Mezinárodní katolické revue Communio a Rodiny sv. Zdislavy o.s., šéfredaktor Salve – revue pro teologii, kulturu a duchovní život.

Jan Graubner - olomoucký arcibiskup

Narodil se v Brně 29.8.1948. V roce 1967 maturoval na SVVŠ ve Strážnici. Na studium teologie byl přijat v roce 1968 (neměl dělnický původ, rok pracoval jako dělník v ZPS v Gottwaldově – nynějším Zlíně). Teologii studoval na CMBF v Olomouci, kněžské svěcení přijal v roce 1973. Působil v duchovní správě ve Zlíně, Valašských Kloboukách, naposledy byl farářem (od r. 1982) ve Vizovicích, Provodově a Horní Lhotě. Jmenován titulárním biskupem tagarijským a pomocným biskupem olomouckým 17.3.1990. Biskupské svěcení přijal 7.4.1990. Arcibiskupem byl jmenován 28.9.1992. Arcidiecézi olomouckou převzal dne 7.11.1992. V ČBK: předseda ČBK, člen komise pro veřejné záležitosti.

Další kandidáti:

Václav Malý (*1950) - pražský světící biskup,
František Radkovský (*1939) - plzeňský biskup,
Michael Pojezdný (*1943) - opat Strahovského kláštera,
Tomáš Holub (*1967) - bývalý hlavní armádní kaplan,
poradce ministerstva obrany pro duchovní otázky,
Michael Slavík (*1955) - generální vikář Arcibiskupství pražského

Zdroje: www.aktualne.cz, www.ceskenoviny.cz,
www.wikipedia.org